

Inkoop- en aanbestedingsbeleid

HZ University of Applied Sciences

Datum: april 2017
Versie: Definitief
Auteurs: J.J. Van Belzen / D. Polderman

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
2	Uitgangspunten inkoop- en aanbestedingsbeleid	5
3	Inkopen en aanbesteden.....	6

1 Inleiding

Voor u ligt het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de HZ University of Applied Sciences (hierna te noemen: 'HZ'). Het inkoop- en aanbestedingsbeleid geeft sturing aan de inkoopfunctie van HZ. Het inkoop- en aanbestedingsbeleid vormt het kader waarbinnen publieke gelden, uit te geven door HZ, op objectieve, transparante en non-discriminatoire wijze worden besteed.

Het uitgangspunt is dat elke inkoop wordt uitgevoerd binnen de kaders van dit inkoop- en aanbestedingsbeleid. HZ spant zich continu in voor een (verdere) professionalisering van de inkoop- en aanbestedingspraktijk. In dit inkoop- en aanbestedingsbeleid wordt het inkoopproces inzichtelijk en transparant gemaakt door de doelstellingen, uitgangspunten en juridische kaders te schetsen waarbinnen inkoop en aanbesteden bij HZ plaatsvindt. Toepassing van het inkoop- en aanbestedingsbeleid en de daarbij passende aanbestedingsprocedures betekent dat de juridische en financiële risico's worden geminimaliseerd.

HZ maakt voor al haar inkopen zoveel mogelijk gebruik van haar algemene inkoopvoorwaarden. Deze algemene inkoopvoorwaarden zijn gepubliceerd op de website van HZ.

Doelstellingen inkoop- en aanbestedingsbeleid

Met de formulering van dit inkoop- en aanbestedingsbeleid wil HZ de volgende kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen bereiken:

1. Effectiviteit. Inkoop moet er voor zorgen dat de juiste middelen en diensten op het juiste moment beschikbaar zijn tegen de beste prijs/kwaliteitsverhouding. Daarbij moet inkoop een substantiële bijdrage leveren aan de besparingsdoelstellingen van HZ.
2. Efficiency. Binnen HZ moet bespaard worden op kosten. Inkoopprocessen moeten dus zo worden ingericht dat het gewenste resultaat bereikt wordt met minimale inspanningen voor de gehele keten van behoeftestelling tot en met factuurafhandeling.
3. Rechtmatigheid. HZ moet zich als publiekrechtelijke instelling verantwoorden voor haar inkoopgedrag. Het inkoop- en aanbestedingsbeleid moet aansluiten bij de eisen die Aanbestedingswet stelt. Dit betekent dat HZ-breed regels gelden voor het toepassen van aanbestedingsprocedures, ook onder de Europese aanbestedingsdrempel.

4. Integriteit. Met consistent inkoopgedrag toont HZ aan een professionele, integere en betrouwbare opdrachtgever te zijn zoals van een publieke instelling mag worden verwacht.
5. Duurzaamheid.

Daarnaast vervult het vastgestelde inkoop- en aanbestedingsbeleid de volgende functies:

- Een leidraad voor medewerkers van HZ voor het professioneel uitvoeren van de inkoop- en aanbestedingsfunctie.
- Het naleven van relevante wet- en regelgeving.
- Het waarborgen van integriteit bij inkoop en aanbesteding.
- Het realiseren van een doelmatig inkoop- en aanbestedingsbeleid.
- Het afleggen van verantwoording over de besteding van publieke gelden.
- Het realiseren van een extra controlemiddel in het kader van de rechtmatigheid.

Wanneer HZ het inkoop- en aanbestedingsbeleid implementeert in haar dagelijkse processen, ontstaat er een krachtige organisatie op het terrein van inkoop- en aanbesteden, wat HZ economisch voordeel op zal leveren.

Meer informatie over HZ leest u op www.hz.nl.

2 **Uitgangspunten inkoop- en aanbestedingsbeleid**

In dit inkoop- en aanbestedingsbeleid wordt het inkoopproces inzichtelijk en transparant gemaakt door de missie, visie, doelstellingen, uitgangspunten en kaders te schetsen waarbinnen inkoop en aanbestedingen bij HZ plaatsvindt.

Algemene beginselen van het aanbestedingsrecht

HZ neemt bij overheidsopdrachten zowel boven de Europese drempelbedragen alsook beneden de Europese drempelbedragen, met een duidelijk grensoverschrijdend belang, de volgende algemene beginselen in acht:

- Gelijke behandeling
- Non-discriminatie
- Transparantie
- Proportionaliteit (evenredigheid)
- Wederzijdse erkenning

Integriteit

HZ kent haar plicht om ethisch en integer te handelen binnen wet- en regelgeving en eigen normenkader:

- Handelen op basis van algemeen geaccepteerde normen en waarden in het maatschappelijk verkeer
- Bij het uitoefenen van de functie staat het belang van HZ voorop (in plaats van persoonlijke belangen of gevoelens). Tegenstrijdige belangen worden op voorhand bekend gemaakt aan de bestuurder. Het accepteren van attenties in de ruimste zin des woords van huidige of potentiële leveranciers in welke vorm dan ook is niet toegestaan, tenzij akkoord bevonden door leidinggevende (directeur of bestuurder)
- Professioneel inkopen betekent betrouwbaar handelen. Dit houdt in dat afspraken schriftelijk worden vastgelegd en afspraken worden nagekomen.

HZ neemt haar maatschappelijke verantwoordelijkheid serieus en zal maatschappelijk verantwoord inkopen. Dit wordt bereikt door in te kopen bij leveranciers die maatschappelijk verantwoord ondernemen of door producten te kopen die voorzien zijn van een relevant keurmerk. In dit kader kan ook worden gedacht aan Social Return zoals het inregelen van stageplaatsen, inzet van mindervaliden, sociale werkplaatsen en werknemers die een afstand tot de

arbeidsmarkt hebben.

3 Inkopen en aanbesteden

De Europese regelgeving uit 2004 is gemoderniseerd. Op 28 maart 2014 zijn de Europese aanbestedingsrichtlijnen voor het plaatsen van overheidsopdrachten richtlijn 2014/24/EU en 2014/25/EU vastgesteld. De bepalingen uit de Europese richtlijnen zijn geïmplementeerd in de Nederlandse Aanbestedingswet. Bij inkoop en aanbesteden is met name de Aanbestedingswet voor HZ van belang.

In dit inkoop- en aanbestedingsbeleid zijn de wijzigingen meegenomen en de kaders en uitgangspunten geformuleerd voor het handelen ten aanzien van inkopen en aanbesteden. Bij inkopen en aanbesteden gelden onverkort de volgende juridische inkoopkaders:

- Europese richtlijnen 2014/24/EU en 2014/25/EU;
- Aanbestedingswet;
- Aanbestedingsbesluit;
- Aanbestedingsreglement Werken 2016 (ARW 2016);
- Gids Proportionaliteit (versie 2016);
- Burgerlijk Wetboek;
- Algemene inkoopvoorwaarden van HZ.

Met het Aanbestedingsbesluit is de Gids proportionaliteit als verplicht te volgen richtsnoer aangewezen. Het verplicht gebruik geldt zowel voor Europese aanbestedingen als voor meervoudig onderhandse aanbestedingsprocedures. Afwijken van de voorschriften in de Gids Proportionaliteit kan niet zonder goede gronden.

Bij aanbestedingen onder de Europese drempelwaarde op het gebied van werken is het ARW 2016 als verplicht richtsnoer aangewezen. Boven de Europese drempel is het gebruik van het richtsnoer niet wettelijk verplicht gesteld, maar is het raadzaam om het ARW 2016 van toepassing te verklaren.

Het doel van de Aanbestedingswet is het reguleren van de zorgvuldige besteding van publiek geld en het waarborgen van gelijke mededinging tussen aanbieders. Dit dient op objectieve, transparante en non-discriminatoire manier te gebeuren. De Aanbestedingswet beoogt een (juridisch) kader te scheppen voor het plaatsen van overheidsopdrachten. Tevens wordt geprobeerd lastenverlichting voor ondernemers en aanbestedende diensten te bereiken: aanbesteden moet

eenvoudiger en laagdrempeliger worden. Om het midden- en kleinbedrijf (mkb) meer kans te bieden is o.a. het proportionaliteitsbeginsel veel scherper omschreven.

Waardebepaling opdracht

Om te kunnen bepalen welke aanbestedingsprocedure moet worden gevolgd, moet de totale opdrachtwaarde (excl. BTW) binnen één opdracht worden vastgesteld, door alle gelijksoortige behoeftes binnen HZ over de gehele contractperiode (inclusief opties tot verlenging) op te tellen. Hiervoor dient een objectieve voorafgaande schriftelijke raming te worden opgesteld, die enerzijds dient om de financiële haalbaarheid van de opdracht te bepalen en anderzijds om de gekozen aanbestedingsprocedure te motiveren. De opdrachtwaarde bij een samenwerkingsverband is de totale waarde van alle deelnemende organisaties samen.

Primair wordt bij de keuze van een aanbestedingsprocedure uitgegaan van de navolgende drempelbedragen (excl. BTW):

Aanbestedingsprocedure	Werken	Leveringen en diensten
Enkelvoudig onderhandse opdrachtverstrekking (prijsaanbod van één leverancier)	tot € 50.000	tot € 30.000
Meervoudig onderhandse aanbesteding (offerte vragen aan min. 3 max. 5 leveranciers)	Vanaf € 50.000 tot en met € 1.500.000	Vanaf € 30.000 tot en met € 150.000
Europees aanbesteding (idem aan nationale aanbesteding)	Vanaf €1.500.000	vanaf € 150.000

De nationale aanbestedingsprocedure wordt binnen dit inkoop- en aanbestedingsbeleid niet toegepast. Vanwege de minimale verschillen tussen een nationale en Europese aanbestedingsprocedure is er gekozen om de nationale aanbestedingsprocedure niet toe te passen in dit inkoop- en aanbestedingsbeleid

en de nationale aanbestedingsprocedure te vervangen voor een Europese aanbestedingsprocedure. Het toepassen van een hogere (Europese) aanbestedingsprocedure als hierboven omschreven is te allen tijde toegestaan.

HZ kent, in oplopende volgorde van complexiteit en doorlooptijd, de volgende aanbestedingsprocedures:

- Voor kleine opdrachten is de enkelvoudig onderhandse opdrachtverstrekking in algemene zin de meest aangewezen procedure. Een enkelvoudig onderhandse opdrachtverstrekking is in feite geen aanbestedingsprocedure, maar een prijsaanbieding van één leverancier. Er is geen competitie of concurrentie tussen andere leveranciers. HZ kan zonder aanbestedingsrechtelijke beperkingen kiezen voor een (regionale) leverancier.
- De meervoudig onderhandse aanbestedingsprocedure. HZ vraagt (zonder voorafgaande bekendmaking op TenderNed) aan minimaal drie en ten hoogste vijf leveranciers een offerte.
- De Europese aanbestedingsprocedure. Er wordt een aanvraag gepubliceerd, waardoor alle nationale en Europese leveranciers met gelijke kansen kunnen inschrijven. Er wordt onderscheid gemaakt tussen een openbare en niet-openbare procedure. Bij de openbare procedure kan iedereen beschikken over de offerteaanvraag. Bij de niet-openbare variant wordt eerst in een selectieronde een aantal geschikte leveranciers geselecteerd, dat de offerteaanvraag ontvangt. Op basis van vooraf gepubliceerde criteria in een sterk gereguleerde procedure wordt de meest geschikte inschrijving bepaald. Bij een Europese aanbestedingsprocedure geldt de verplichting dat de aankondiging minimaal op TenderNed en het Publicatieblad van de Europese Unie (TED) gepubliceerd moet worden.

Sociale en andere specifieke diensten

Voor de zogenaamde sociale en andere specifieke diensten boven de Europese drempelwaarde voor diensten geldt een verlicht aanbestedingsregime. Dit is een uitzondering op de Europese aanbestedingsplicht. Bij deze diensten is in veel gevallen de grensoverschrijdende relevantie beperkt omdat ze naar hun aard sterk cultureel bepaald zijn. Grofweg zijn dat diensten aangaande:

gezondheidszorg, sociale verzekeringen, hotels en restaurants, juridische diensten, opsporing en beveiliging en postdiensten. In bijlage XIV van Richtlijn 2014/24/EU staan alle diensten inclusief de CPV-codes die onder het lichte aanbestedingsregime vallen.

Indien een dienst op de lijst voor sociale en andere specifieke diensten staat betekent dat HZ de aanbestedingsprocedure naar eigen believen mag inrichten. In de aanbestedingspraktijk wordt meestal gekozen voor een meervoudig onderhandse aanbestedingsprocedure.

Duur overeenkomsten

HZ heeft contractsvrijheid als het gaat om het bepalen van de looptijd van de overeenkomst. Deze wordt niet beperkt door het (Europese) aanbestedingsrecht, het mededingingsrecht of jurisprudentie. Voor raamovereenkomsten geldt echter een maximale looptijd van vier jaar, tenzij HZ in de aanbestedingsdocumentatie kan motiveren waarom een langere looptijd van de raamovereenkomst noodzakelijk is.

Raamovereenkomst

Een raamovereenkomst is een overeenkomst tussen een of meer aanbestedende diensten en een of meer ondernemers met het doel gedurende een bepaalde periode de voorwaarden inzake te gunnen (overheids)opdrachten vast te leggen. Na het sluiten van een raamovereenkomst kunnen nadere opdrachten geplaatst worden onder toepassing van de voorwaarden die zijn vastgelegd in de raamovereenkomst. De af te nemen hoeveelheden naar de toekomst toe staan ten tijde van het sluiten van de overeenkomst nog niet vast.

Gunningscriterium

Ten behoeve van de beoordelings- en gunningsfase bij aanbestedingsprocedures geldt het gunningcriterium Beste Prijs-Kwaliteitverhouding (beste PKV), voorheen Economisch Meest Voordelige Inschrijving (EMVI) genoemd. HZ gunt de opdracht aan de leverancier die de beste PKV inschrijving heeft ingediend, waarbij HZ naast de prijs ook kwalitatieve aspecten van de leverancier zal beoordelen. De opdracht wordt gegund aan de leverancier met de hoogste totaalscore op het gunningscriterium prijs en kwaliteit. Het gunningscriterium beste prijs-kwaliteitverhouding wordt in de Aanbestedingswet gebruikt als overkoepelende term, en kan op drie manieren worden bepaald:

- 1: beste prijs-kwaliteithouding (beste PKV)
- 2: laagste kosten op basis van kosteneffectiviteit: naast de aanschafprijs van een product wordt ook een ander kostencriterium meegewogen, zoals de kosten die zijn verbonden aan de gehele levenscyclus van een product. Niet alleen waarde voor vandaag, maar ook voor morgen
- 3: laagste prijs: alleen de aanschafprijs van een product is bepalend. Het betreft een standaard product.

Het uitgangspunt in de Aanbestedingswet is dat een opdracht wordt gegund op basis van de beste prijs-kwaliteitverhouding of de laagste kosten op basis van kosteneffectiviteit. Een gunning op laagste prijs dient in de aanbestedingsdocumentatie altijd door HZ te worden gemotiveerd.

Interne klachtenregeling en Commissie van Aanbestedingsexperts (CvA)

Een aanbestedingsprocedure kan aanleiding geven tot inhoudelijke vragen, opmerkingen over de procedure of over de wijze van aanbesteden. Deze vragen en opmerkingen kan een leverancier stellen tijdens de inlichtingenronde bij een aanbestedingsprocedure en deze worden door HZ beantwoord in de nota van inlichtingen. Blijft naar de mening van de leverancier een inhoudelijke reactie uit of is leverancier het niet eens met de reactie dan kan de leverancier een klacht bij HZ indienen.

HZ beschikt over een intern klachtenloket. Het indienen van klachten kan via het klachtenmeldpunt: Inkoop@hz.nl. Indien de leverancier zich niet kan verenigen met de uitspraak op de ingediende klacht, dan kan de leverancier zich wenden tot de Commissie van Aanbestedingsexperts. Een ingediende klacht heeft geen opschortende werking voor de georganiseerde aanbestedingsprocedure. HZ is vrij om al dan niet te besluiten tot opschorting van de aanbestedingsprocedure.

Hardheidsclausule

De hardheidsclausule biedt HZ de mogelijkheid om af te wijken van het inkoop- en aanbestedingsbeleid en in uitzonderlijke gevallen zelfs buiten toepassing te laten. Redenen om af te wijken van de geformuleerde uitgangspunten in dit inkoop- en aanbestedingsbeleid zijn (niet limitatief):

1. specifieke deskundigheid: een bepaalde techniek of bepaalde kennis kan aantoonbaar alleen door één specifieke leverancier worden geleverd.
2. markttechnische redenen: om markttechnische redenen is het slechts mogelijk van één leverancier een inschrijving te ontvangen (vanwege monopolypositie).
3. dwingende spoed (calamiteit): in het geval dat onverwacht een oplossing gevonden moet worden waar leveranciers per direct ingezet moeten worden. Dit gaat alleen bij calamiteiten wanneer spoed niet het gevolg is van opgelopen vertraging in de voorbereiding.
4. samenwerking met andere aanbestedende diensten: wanneer sprake is van een gezamenlijk aanbesteding met andere aanbestedende diensten zal, in overleg tussen deze aanbestedende diensten, een passende aanbestedingsprocedure worden bepaald. Het kan voorkomen dat de gekozen procedure afwijkt van het inkoop- en aanbestedingsbeleid van HZ.

Evaluatie inkoop- en aanbestedingsbeleid

Dit inkoop- en aanbestedingsbeleid zal 3 jaar na vaststelling geëvalueerd en eventueel geactualiseerd worden.